SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĞĞ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

LAUSUNTO
11.2.2026
Dnro:78/D.a.2/2026

Eduskunnan ympäristövaliokunta
YmV@eduskunta.fi

Asia: Lausunto valtioneuvoston selontekoon keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta
Viite: VNS 9/202

Eduskunnan ympäristövaliokunta pyytää Saamelaiskäräjiltä lausuntoa valtioneuvoston selontekoon keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta. Saamelaiskäräjät on aiemmin toimittanut keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta esityksen ympäristöministeriölle (liitteenä), mikä pyydetään huomioimaan. Saamelaisten perinteisten elinkeinojen ja kulttuurin säilymisen kannalta on tärkeää, että ilmastosuunnitelmaan jo huomioidut Saamelaiskäräjien esitykset säilyvät siihen sisällytettyinä, ja aiempi lausunto huomioidaan kokonaisuudessaan.

Pyydämme myös korjaamaan selonteosta kohdan 8.5 seuraavan kohdan "..toivottiin mahdollisuutta *pienimuotoiselle* joukkoliikenteen tukemiselle" vastaamaan Saamelaiskäräjien esitystä " toivottiin mahdollisuutta *pienimuotoisen* joukkoliikenteen tukemiselle."

Merk.

Leo Aikio
I varapuheenjohtaja

Leena Niska
vs. ympäristösihteeri

Puheenjohtaja siirsi asian I varapuheenjohtajalle 8.10.2024 tekemällään päätöksellä. Lausunto on hyväksytty sähköpostimenettelyllä. Lisätietoja antaa: vs. ympäristösihteeri Leena Niska, leena.niska@samediggi.fi, puh. +358 44 9013900

SÁMEDIGGI
SÄMITIGGE
SÄÄ'MTE'ĞĞ
SAAMELAISKÄRÄJÄT

LAUSUNTO
5.8.2025
Dnro:442/D.a.2/2025

Ympäristöministeriö
lausuntopalvelu.fi

Asia: Lausunto keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta (KAISU3)

Liikenne: Saamelaiskäräjät näkee ilmastosuunnitelman tärkeänä. Oikeudenmukainen siirtymä kohti hiilineutraaliutta tulee kuitenkin tapahtua niin, että ilmastotoimet eivät heikennä saamelaisten elinkeinoja ja kulttuuria. Siirtymässä on huolehdittava kompensoimalla alueellisia eroja ja tarpeita, jottei peruspalveluiden käyttö koituisi liian kalliiksi. Saamelaisten kotiseutualueella julkiset palvelut ovat pitkien yhteyksien päässä, ja siirtymistä kohti hiilineutraaliutta tulee tukea pienimuotoisen joukkoliikenteen järjestämisellä.

Työkoneet: Poronhoidon työkalustoa tulisi kehittää päästöttömäksi kohdentamalla resursseja erityisesti sähkökelkkojen laitekehitykseen. Lisäksi päästöystävällisempien nelitahtikelkkojen hankintaan tulisi ohjata tukea. Polttoaineveron poistaminen työkoneista on erittäin tärkeää ja mahdollistaa saamelaiskulttuurin harjoittamisen ja elinkeinon kannattavuuden myös tulevaisuudessa.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset. Saamelaisten perinteiset elinkeinot ja kulttuuri ovat sosiaalisen oikeudenmukaisuuden keskiössä. Ilmastonmuutoksen sopeutumiseen ei ole toistaiseksi kohdistettu selkeitä toimenpiteitä kuten ilmastorahastoja tai sopeutumistoimisuunnitelmia, joiden avulla saamelaiskulttuuri voisi sopeutua ilmastonmuutokseen taloudellisesti ja kulttuurillisesti. Keskipitkän ilmastosuunnitelman kautta tulisikin rakentaa poliittisia toimia, joilla voitaisiin helpottaa saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamista ja säilymistä. Poronhoidon merkitys on keskeistä saamelaiskulttuurin säilymiselle. Saamelaisten perinteistä poronhoitoa tukemaan tulee osoittaa pikaisia toimenpiteitä, jotta ilmastonmuutoksen myötä viimeisten vuosien aikana elinkeinollisesti erittäin haastaviksi muuttuneisiin talviolosuhteisiin on mahdollista sopeutua tulevaisuudessa.

Muita huomioita: Ruokaturva on tärkeää saamelaisille ja sen takaamiseksi tulisi osoittaa konkreettisia tukitoimia. Lähiruoka ja omavaraisuus tukevat myös ilmastoystävällisyyttä pienen päästöjäljen ansiosta.

Merk.

Leo Aikio
I varapuheenjohtaja

Leena Niska
vs. ympäristösihteeri

Puheenjohtaja siirsi asian I varapuheenjohtajalle 8.10.2024 tekemällään päätöksellä. Lausunto on hyväksytty sähköpostimenettelyllä. Lisätietoja antaa: vs. ympäristösihteeri Leena Niska, leena.niska@samediggi.fi, puh. +358 44 9013900

Sajos
FIN-99870 Anár | Aanaar | Aanar | Inari
www.samediggi.fi

+358 (0)10 839 3100
info@samediggi.fi
etunimi.sukunimi@samediggi.fi